

**TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS KESKI-POHJANMAAN
SAIRAAHOITOPIIRIN ALUEELLE**

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (Covid-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on ajalla 13.3.2020 - 28.5.2021 antamallaan päätöksillä tehnyt Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueelle tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on viimeksi 28.5.2021 antamallaan päätöksellä (LSSAVI/8524/2021) kieltänyt Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien (pl. Reisjärvi) alueilla sisätiloissa kaikki yli 10 hengen yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa kaikki yli 50 hengen yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Aluehallintovirasto on lisäksi asettanut näitä osallistujamääriä pienempien tilaisuuksien järjestämisen edellytykseksi opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja Hyvinvoinnin tutkimuskeskuksen 21.9.2020 antaman ohjeen noudattamisen. Päätös on voimassa 2.6. - 15.6.2021.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO
PL 200, Wolffintie 35, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien (pl. Reisjärvi) alueilla kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 (kymmenen) henkilöä, sekä kaikki ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä.

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueilla voidaan edellä mainitut osallistujamäärät ylittäviä tilaisuuksia kuitenkin järjestää edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Tervevden ja hyvinvoinnin laitoksen 31.5.2021 antamaa ohjetta (liite 1), joka täydentää suoraan tartuntatautilaista tulevia velvoitteita.

Määräys on voimassa ajalla 10.6. – 22.6.2021.

Tällä päätöksellä kumotaan 28.5.2021 annettu Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien (pl. Reisjärvi) alueita koskeva Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla antama määräys ajalta 10.6 – 15.6.2021 (LSSAVI/8524/2021).

Perustelut

Keskeiset säännökset

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja

terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntatautilain 59 a §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto ja kunta valvovat toimialueillaan 58 §:ssä, 58 c §:n 1 ja 2 momentissa, 58 d §:ssä sekä 58 h §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista.

Tartuntatautilain 59 b §:ssä säädetään valvonnan toteuttamiseksi tehtävistä tarkastuksista ja 59 c §:ssä toimivallasta antaa määräyksiä ja asettaa pakkokeinoja.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan muu uuden koronavirustyyppin aiheuttama vaikea infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Valtakunnallinen ohjaus

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Virus voi tarttua myös pinnoilta, joille on hiljattain päätynyt sairastuneen hengitystie-eritteitä, lähikontaktissa kosketuksen kautta tai ilmvälitteisesti eli pienten aerosolien muodossa. Virus kiertää edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa, ja Suomen väestöstä suuri osa on yhä altis tartunnalle. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä. Rokotukset tautia vastaan etenevät hyvin koko maassa, ja niistä on jo tällä hetkellä yhdessä vuodenaikavaihtelun kanssa nähtävissä helpotusta taudin väestölle aiheuttamaan uhkaan.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen COVID-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja

2020:26). Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset. Toimintasuunnitelmassa kuvataan kolme epidemian vaihetta (perustaso, kiihtymisvaihe ja leviämisvaihe), joiden avulla suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista arvioidaan ja joita käytetään päätöksenteon tukena alueellisesti ja valtakunnallisesti. Valtioneuvosto on aiemmin periaatepäätöksillään 23.10.2020, 22.12.2020, 26.1.2021 ja 25.2.2021 puoltanut hybridistrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon liittyvien ohjeiden ja suositusten täydentämistä.

Valtioneuvoston periaatepäätöksellä (STM/2021/100) 27.5.2021 hybridistrategian toimintasuunnitelmaa on jälleen päivitetty, ja tähän liittyen sosiaali- ja terveysministeriö on kirjeellään 27.5.2021 (VN/14345/2021) ohjannut toimivaltaisia viranomaisia hybridistrategian mukaisiin epidemiavaiheisiin perustuvien suositusten ja rajoitusten käyttöön 30.6.2021 saakka. Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee tartuntatautilain 58 § mukaisten kokoontumisrajoitusten osalta seuraavaa:

- **Perustason alueilla** ei ohjata tekemään tartuntatautilain 58 § mukaisia päätöksiä kokoontumisrajoituksista. Sen sijaan todetaan, että yleisötilaisuuksia järjestettäessä ovat voimassa tartuntatautilain 58 c §:ssä säädetyt turvallisuusvelvoitteet. Kuntien tulee aktiivisesti viestiä näiden velvoitteiden sisällöstä ja valvoa niiden noudattamista. Lisäksi epidemian kiihtymisvaiheen uhatta olevien alueiden tulee ottaa ennakoivasti käyttöön kiihtymisvaiheen rajoitukset ja suositukset epidemian hillitsemiseksi.
- **Kiihtymisvaiheen alueilla** yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset veloitetaan järjestämään siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n antamaa ohjetta. Päätökset kohdistuvat sisätiloihin, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattuihin ulkotiloihin, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen. Epidemian leviämisvaiheen uhatta olevien alueiden tulee ottaa jo ennakoivasti käyttöön leviämisvaiheen rajoitukset ja suositukset epidemian hillitsemiseksi.

- **Leviämisvaiheen alueilla** kielletään sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 henkilöä, ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa 50 henkilöä, edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n antamaa ohjetta. Yhteisyleisömäärää koskevista rajoista voidaan ulkotiloissa poiketa eriyttämisjärjestelyin.

Sosiaali- ja terveysministeriön kirjeessä 27.5.2021 todetaan lisäksi se hybridistrategian yleinen periaate, että rajoitustoimenpiteitä ei tule purkaa ennenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään. Lähtökohtana voidaan pitää, että sekä nykyisten että uusien rajoitustoimien vaikutusten yhdenmukainen arviointi edellyttää toimenpiteestä riippuen vähintään kahden tai kolmen viikon seuranta-aikaa. Kulloinkin käytettävät toimet valitaan kokonaisuarkinnalla perusteella siten, että epidemian hallinnassa saavutettava hyöty on mahdollisimman suuri suhteessa toimenpiteen aiheuttamiin sosiaalisiin ja taloudellisiin haittavaikutuksiin. Tämän seurannan ja kokonaisarvioinnin perusteella rajoitustoimia voidaan purkaa, pitää ennallaan tai palauttaa takaisin voimaan.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 2.6.2021 mukaan toukokuussa 2021 koronatartuntojen määrä on Suomessa pysynyt tasaisena. Uusista tartunnoista 27 % todettiin henkilöillä, jotka olivat tartunnan toteamishetkellä karanteenissa. Ulkomailla saatujen tartuntojen osuus uusista tartunnoista oli 7,5 %, ja näistä aiheutuneiden jatkotartuntojen osuus oli 0,7 % kaikista tartunnoista. Kotimaassa saaduista tartunnoista 70 %:ssa tartunnanlähde saatiin selvitettyä. Arvioitu tehollinen tartuttavuusluku on raportin ilmestymisen aikaan ollut 0,75–0,95 (90 % todennäköisyysväli). Koronavirustesteissä on käyty edelleen paljon, ja Covid-19-tapausten osuus testatuista näytteistä on pienentynyt. Viikolla 21 tämä osuus oli 0,7 %. Positiivisten näytteiden pieni osuus kertoo, että väestössä kiertävät tartunnat havaitaan edelleen tehokkaasti. Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon osastoilla hoidettavien potilaiden määrässä oli vaihtelua toukokuun aikana, mutta kuukauden aikana potilasmäärät ovat pienentyneet. Myös tehohoitopotilaiden määrä on pienentynyt. Alueiden epidemiatilanteissa on suuria eroja. Valtaosalla alueista tartuntoja todetaan tällä hetkellä vähän ja epidemiatilanne on

rauhallinen. Osalla alueista paikalliset tartuntarypät ovat aiheuttaneet alueellisen tilanteen äkillisen heikentymisen ja tartuntojen lisääntymisen, ja vastaavasti osalla alueista tilanne on nopeasti myös rauhoittunut, kun epidemia on saatu hallintaan. Koko maassa kaikista yli 16-vuotiaista noin 54 % on saanut yhden rokoteannoksen.

Jotkut muuntuneet koronavirukset, eli virusvariantit, poikkeavat ominaisuuksiltaan aiemmin levinneestä viruskannasta. Maailmalla kiertää tällä hetkellä useita eri koronaviruksen muunnoksia. Osa näistä muunnoksista leviää aiempia muunnoksia nopeammin. Muuntuneita viruksia tunnistetaan sekvensoimalla eli määrittämällä koko viruksen perimä tai osa siitä. Kaikista Suomen koronaviruslöydöksistä valitaan sekvensointiin viikoittain otos, jolla voidaan arvioida tilannetta eri puolilla Suomea. Tässä sekvensoinnissa on THL:n mukaan Suomessa 2.6.2021 mennessä todettu yhteensä 7 931 tartuttavuudeltaan merkittävästi muuttuneisiin, ns. huolestuttaviin viruskantoihin (variant of concern, VOC) liittyvää tapausta, joista 6518 Alfa-muunnosta (B.1.1.7 Britannian virusmuunnosta), 1319 Beeta-muunnosta (B.1.351 Etelä-Afrikan virusmuunnosta), 2 Gamma-muunnosta (P.1 Brasilian virusmuunnosta) ja 92 Delta-muunnosta (B.1.617.2 Intian virusmuunnosta). Uusien virusmuunnosten leviämistä voi ehkäistä samoilla keinoilla kuin aiemmin esiintyvän koronaviruksen tarttumista.

Epidemiatilanne sairaanhoitopiirin alueella ja saadut asiantuntija-arviot

Alueet antavat sairaanhoitopiirien johdolla oman kokonaisarvionsa epidemiatilanteesta viikoittain. Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alue on 7.6.2021 siirtynyt hybridistrategian mukaisesta epidemian leviämisvaiheesta takaisin kiihtymisvaiheeseen.

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueella 7.6.2021 ilmoitettu ilmaantuvuusluku oli 37,7 / 100 000 / 14 vrk, ja positiivisten näytteiden osuus viimeisen viikon aikana 0,4 %. Sairaalahoidon tarvetta Covid-19-potilaisiin liittyen on vähäisessä määrin. Osa alueen tartuntaketjuista liittyy koronaviruksen herkästi tarttuvaan deltavarianttiin, mikä on aiheuttanut lisävaatimuksia muun muassa terveydenhuollon suojautumiskäytännöille. Alueella on vielä voimassa laajasti sairaanhoitopiirin antamia terveysturvallisuussuosituksia.

Johtopäätös

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja COVID-19-tartuntojen leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä

kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Siten tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston päätös toimialueensa kuntien alueelle perustuu tämänhetkiseen alueellisen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu covid-19-taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen ja otetaan huomioon Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemuksen lisäksi myös alueellisten viranomaisten näkemykset, sekä Sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus rajoitustoimien tarpeellisuudesta. Toimenpiteitä harkittaessa on otettu huomioon, että tällä päätöksellä on vaikutusta yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään sekä perusoikeuksien toteutumiseen. Tällä päätöksellä kuitenkin rajoitetaan toimintaa ainoastaan siltä osin kuin on välttämätöntä kiihtyvässä ja epävarmassa epidemiologisessa tilanteessa.

Valtakunnallinen Covid-19-tartuntatilanne kokonaisuutena on rauhoittunut kesään mennessä huomattavasti, ja suurin osa alueista on jo vakaasti epidemian perustasolla. Muuntuneiden virusvarianttien vaikutusta tartuntojen leviämiseen ja torjuntatoimien tarpeeseen ei kuitenkaan voi sivuuttaa. Suomen toistaiseksi varsin tiukkojen rajakäytäntöjen ansiosta on odotettavissa, että ainakin osa ulkomaista alkuperää olevista muuntovirusvarianteista löydetään aikaisemmin ja niiden leviämistä Suomen väestöön voidaan siten hidastaa. Vaikealle koronavirustaudille altteimman väestönsosan rokotuskattavuus on erittäin hyvä, ja rokotukset edistyvät muutenkin suunnitellusti. Hengitystieinfektioille tyypillinen vuodenaikavaihtelu näyttää myös jo osaltaan vähentäneen Covid-19-tartuntojen määrää ja viruksen tartuttavuutta kesäkuukausiin mennessä.

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella Covid-19-tartuntojen ilmaantuvuus on nopeasti vähentynyt, ja epidemiatilanne näyttää rauhoittuvan hyvin. Koska aiempiin liittyviä uusia tartuntoja kuitenkin voi ilmaantua jopa kahden viikon viiveellä, on tilanteen varmistamiseksi vielä välttämätöntä muiden toimenpiteiden lisäksi jatkaa yleisötilaisuuksiin ja yleisiin kokouksiin kohdistuvia rajoitustoimia.

Edellä mainituista syistä on välttämätöntä tällä päätöksellä jatkaa yleisiä kokouksia ja yleisötilaisuuksia koskevia kokoontumisrajoituksia Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueella koronaviruksen laajemman leviämisen ehkäisemiseksi, riskiryhmien suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn turvaamiseksi. Kuntien tekemillä päätöksillä on paikallisen tilanteen vaatiessa mahdollista tiukentaa tai täydentää aluehallintoviraston määräämiä rajoituksia. Jos

epidemiologinen tilanne alueella tai valtakunnallinen arvio rajoitusten tarpeesta olennaisesti muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstään uudestaan.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntien alueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1 §, 8 §, 58 § ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 § ja 5 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin perusteella hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield, puh. 0295 018 587, etunimi.sukunimi@avi.fi.

Ylijohtaja

Marko Pukkinen

Aluehallintoylilääkäri

Laura Blåfield

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 31.5.2021 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä julkisten tilojen käytössä

Liite 2, Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU**Päätös yleistiedoksiantona**

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Vaasan päätoimipaikassa 22.6.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä

Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueen ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköt

Pohjanmaan poliisilaitos

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslia, viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Maksutta

Tämä asiakirja LSSAVI/9322/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/9322/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Blåfield Laura 09.06.2021 14:31

Ratkaisija Pukkinen Marko 09.06.2021 15:12